

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 22 lutego 2013 r.

Poz. 950

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK.3.4131.108.2013.K WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 7 lutego 2013 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; zm.: z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 175, poz. 1457, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230; z 2011 r. Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281; z 2012 r., poz. 567)

stwierdzam nieważność

- § 3 pkt 2 lit. c, d, e, f, pkt 3, 4 i 6,
- § 5,
- § 8, w zakresie wyrazów „*oraz uciążliwości dla sąsiadów*”,
- § 15 pkt 5 w zakresie wyrazów „*właściciele nieruchomości mają obowiązek w okresie pół roku od dnia wejścia w życie niniejszego regulaminu osiągnąć standard tych miejsc wymagany niniejszym regulaminem, a do tego czasu*” i pkt 6,
- § 23 ust. 1 pkt 3 (zdanie drugie) i 5, ust. 2 pkt 1, 3 i 4,
- § 24,
- § 25,
- § 31 uchwały Nr XXI/122/2012 Rady Gminy Radowo Małe z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Radowo Małe.

Uzasadnienie

W dniu 28 grudnia 2012 r. Rada Gminy Radowo Małe podjęła uchwałę Nr XXI/122/2012 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Radowo Małe.

Materiałnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.), zgodnie z którym rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Z kolei, ust. 2 cytowanego przepisu wskazuje, iż regulamin ten określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

- 1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:
- a) prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych,
  - b) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
  - c) mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;

2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:

- a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,
  - b) liczby osób korzystających z tych pojemników;
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
- 4) (uchylony);
- 5) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- 6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
- 7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;
- 8) wyznaczenia obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie, zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy, jest aktem prawa miejscowego, zaliczanym przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Taki akt normatywny musi zatem odpowiadać wszystkim wymogom, jakie prawo stawia w odniesieniu do zasad tworzenia i obowiązywania systemu źródeł prawa. W stosunku do aktów prawa miejscowego znaczenie istotne ma norma zawarta w art. 94 Konstytucji, który stanowi, iż organy samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach. Uwzględniając hierarchiczność źródeł prawa akty tego typu mają charakter zależny od źródeł prawa wyższego rzędu, czego konsekwencją jest stanowisko, iż nie mogą normować materii uregulowanych aktami wyższego rzędu, nadto nie mogą wykraczać poza zakres delegacji ustawowej. W związku z tym, bezspornym pozostaje fakt, iż regulamin utrzymania czystości i porządku nie może wykraczać poza materię przewidzianą w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przepis ten stanowi bowiem delegację ustawową dla wydania aktu prawa niższej rangi, ściśle określając zakres spraw, które mogą zostać unormowane w uchwale rady gminy. Nie przyznaje on kompetencji organowi stanowiącemu gminy ani do uchwalania aktów prawa miejscowego obejmujących zagadnienia inne niż wymienione w cyt. przepisie, ani stanowienia regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę, ponieważ oznaczałoby to wykroczenie poza zakres delegacji ustawowej. Jednocześnie zwrócić należy uwagę, że przepis art. 4 ust. 2 ww. ustawy ma charakter wyczerpujący, co oznacza, że uchwalając na jego podstawie regulamin utrzymania porządku i czystości, rada powinna zawrzeć w nim postanowienia odnoszące się do wszystkich enumeratywnie wymienionych w ustawie zagadnień.

W Rozdziale 1 uchwały Nr XXI/122/2012 Rada Gminy Radowo Małe określiła wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości, w § 3 pkt 2 zamieszczając obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości. W ramach powyższego Rada postanowiła, iż *właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie na ich terenie czystości i porządku oraz należytego stanu sanitarnego i porządkowego, poprzez obowiązek zbierania powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych polegających na:*

- *systematycznym, w taki sposób by nie zalegały, zbieraniu i uprzątnięciu odpadów z powierzchni nieruchomości zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę i wewnątrz budynków (§ 3 pkt 2 lit. c);*
- *zbieraniu i uprzątnięciu odpadów pozostawionych na obszarach nieruchomości rolnych, leśnych, pokrytych wodami (§ 3 pkt 2 lit. d);*
- *niezwłocznym zbieraniu i usuwaniu z terenu nieruchomości materiału rozbiórkowego i resztek materiałów budowlanych, powstałych w wyniku budów i remontów lokali oraz budynków (§ 3 pkt 2 lit. e);*
- *zbieraniu i usuwaniu po przeprowadzeniu zabiegów związanych z pielęgnacją i porządkowaniem terenów zielonych, ogrodów, kwietników, klombów – wszelkich powstałych w związku z tym odpadów (§ 3 pkt 2 lit. f);*
- *usuwanie z terenu nieruchomości materiału rozbiórkowego i resztek materiałów budowlanych, powstałych w wyniku remontu i modernizacji lokali i budynków (§ 3 pkt 6).*

Należy zauważyć, iż wprowadzenie w uchwale w przedmiocie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Radowo Małe powyższych regulacji nastąpiło z przekroczeniem delegacji ustawowej zawartej w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie bowiem z lit. b pkt 1 przywołanego przepisu, regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku dotyczące wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego. Jedno-

częśnie na mocy art. 5 ust. 1 pkt 4 właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Wskazane przepisy nakładają zatem na właściciela nieruchomości obowiązek usuwania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń jedynie z części nieruchomości służących do użytku publicznego oraz z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, nie zaś z wszystkich pomieszczeń i urządzeń znajdujących się na terenie nieruchomości (por. wyrok WSA w Lublinie z dnia 19 września 2008 r., sygn. akt II SA/Lu 485/08 oraz wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 6 stycznia 2009 r., sygn. akt II SA/Bd 61/08). Bezsprzecznie zatem uznać należy, iż regulacje **§ 3 pkt 2 lit. c, d, e, f, pkt 6** uchwały Nr XXI/122/2012 Rady Gminy Radowo Małe naruszają obowiązujące prawo, które nie nakłada na właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymywania czystości i porządku na częściach nieruchomości nie służących użytkowi publicznemu.

W **§ 3 pkt 3** Regulaminu Rada zobowiązała właścicieli nieruchomości do przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Należy zauważyć, iż obowiązek przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej wynika wprost z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zatem nałożenie na właścicieli nieruchomości takiego obowiązku w żadnym razie nie stanowi materii, która może zostać uregulowana w uchwale w przedmiocie ustalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku w danej gminie.

Z kolei, w **§ 3 pkt 4** niniejszej uchwały organ stanowiący Gminy Radowo Małe wprowadził regulacje dotyczące gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych, ze wskazaniem oddzielnego gromadzenia ścieków bytowych, gnojówki i gnojowicy. Zdaniem organu nadzoru wykracza to poza zakres regulaminowy, wyznaczony art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gdyż regulamin utrzymania czystości i porządku nie może normować spraw związanych z gromadzeniem obornika i nieczystości zwierzęcych na terenie gospodarstwa rolnego, ma on jedynie dotyczyć odpadów komunalnych. Dokonanie zatem zapisu odnośnie obowiązków związanych z odpadami powstającymi na terenie gospodarstwa rolnego, wynikającymi z prowadzenia takiego gospodarstwa, nie znajduje się w zakresie upoważnienia przewidzianego w ustawie. Dodatkowo, kwestia ta określona została w przepisach ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033 ze zm.).

Konieczne jest również stwierdzenie nieważności **§ 5** przedmiotowej uchwały, w którym Rada Gminy Radowo Małe zawarła, określone w punktach 1-3 zakazy. Przepis, stanowiący materialnoprawną podstawę podjęcia przedmiotowej uchwały nie przewiduje bowiem możliwości wprowadzenia tego rodzaju zakazów w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie. Zauważyć bowiem należy, iż **§ 5** Regulaminu zawiera normy prawne skierowane do nieokreślonego kręgu adresatów. Zdanie wstępne tego przepisu brzmi bowiem następująco: „*Na terenie Gminy, mając na uwadze zasady utrzymania czystości i porządku zabrania się*”. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach reguluje krąg podmiotów, do których adresowane są wynikające z niej obowiązki w art. 5. Należą do niego właściciele nieruchomości w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy oraz w odpowiednim zakresie: wykonawcy robót budowlanych, przedsiębiorcy użytkujący torowiska, zarządcy dróg, gminy. Brak jest zatem ustawowego upoważnienia dla rady gminy do określania sytuacji prawnej osób spoza kręgu adresatów ustawy.

Następnie, w Rozdziale 3 Regulaminu Rada określiła szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi, postanawiając w **§ 8** (zdanie pierwsze), iż *naprawa pojazdów samochodowych związana z ich bieżącą eksploatacją jest dozwolona na terenie nieruchomości, pod warunkiem, że nie spowoduje to zanieczyszczenia wód lub gleby oraz uciążliwości dla sąsiadów*.

W ocenie organu nadzoru uzależnienie możliwości dokonywania drobnych napraw pojazdów samochodowych od braku uciążliwości dla innych osób wkracza w regulację prawa sąsiedzkiego, zawartą w art. 144 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), który stanowi, że *właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych* (por. wyrok NSA z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt II OSK 2012/12). Tym samym, zasadne jest stwierdzenie nieważności **§ 8** zdanie pierwsze Regulaminu w zakresie wyrazów: „*oraz uciążliwości dla sąsiadów*”.

W **§ 15** Regulaminu Rada ustaliła standardy utrzymania pojemników oraz miejsc zbierania i gromadzenia odpadów przed ich odebraniem przez przedsiębiorcę w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym postanawiając w **pkt 5** tego paragrafu, iż *właściciele nieruchomości mają obowiązek w okresie pół roku od dnia wejścia w życie niniejszego regulaminu osiągnąć standard tych miejsc wymagany niniejszym regulaminem (...)*. Powyższe regulacja stanowi przekroczenie delegacji ustawowej wynikającej z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, bowiem zgodnie z treścią tego przepisu Rada upoważ-

niona jest do określenia wymagań dotyczących *rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:*

- a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,*
- b) liczby osób korzystających z tych pojemników.*

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego posiada, zatem, kompetencję do określenia warunków utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych. Tymczasem w treści przepisu § 15 pkt 5 uchwały Nr XXII/122/2012 rozszerzone zostały w sposób nieuprawniony obowiązki właścicieli nieruchomości do osiągnięcia *standardu miejsc* wymaganego regulaminem w okresie pół roku. Z tych samych przyczyn konieczne jest także stwierdzenie nieważności przepisu **§ 15 pkt 6** ww. aktu, w którym Rada Gminy Radowo Małe zobowiązała właścicieli nieruchomości do zamiatania i uprzątnięcia miejsc gromadzenia odpadów.

Zgodnie z brzmieniem art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach *regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku*. Rada Gminy Radowo Małe wypełniając delegację wynikającą z cytowanej regulacji uczyniła to z jednoczesnym jej przekroczeniem, ponieważ ustaliła następujące obowiązki wobec właścicieli psów:

- *utrzymywanie ich w pomieszczeniu zamkniętym lub na terenie ogrodzonym w sposób uniemożliwiający samodzielne wydostanie się z niego. Zwolnienie przez właściciela nieruchomości psów ze smyczy na terenie nieruchomości może mieć miejsce w sytuacji, gdy nieruchomość jest ogrodzona w sposób uniemożliwiający jej opuszczenie przez psa i wykluczający samowolny dostęp osób trzecich, odpowiednio oznakowanej tabliczką ze stosownym ostrzeżeniem (§ 23 ust. 1 pkt 3),*
- *zakaz wprowadzania psów na teren placów zabaw i piaskownic dla dzieci (§ 23 ust. 1 pkt 5),*

Dodatkowo, Rada w § 23 ust. 2 wprowadziła obowiązki dla właścicieli wszystkich zwierząt domowych:

- *stały i skuteczny dozór (§ 23 ust. 2 pkt 1);*
- *hodowcy zwierząt domowych zobowiązani są spełniać wymogi ustanowione dla hodujących zwierzęta gospodarskie na obszarach wyłączonych spod zabudowy (§ 23 ust. 2 pkt 3);*
- *postanowienia pkt 2 dotyczą także zwierząt nieudomowionych, utrzymywanych w charakterze zwierząt domowych (§ 23 ust. 2 pkt 4).*

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż rada gminy nie posiada kompetencji do określania wszelkich obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, ale wyłącznie takich, które dotyczą ochrony przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku (por. wyrok WSA w Opolu z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. akt II SA/Op 62/09).

Odnośnie obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, wskazać również należy, że ograniczenia ustalone przez radę gminy nie mogą obejmować nieruchomości stanowiących własność osób utrzymujących takie zwierzęta. Wynika to bezpośrednio z art. 3 ust. 2 pkt 13 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który stanowi o określeniu przez gminę wymagań wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych. Zatem **§ 23 ust. 1 pkt 3** Regulaminu nakładający obowiązki związane z utrzymaniem psów „na terenie nieruchomości” oraz dotyczący jej oznakowania należy uznać za wykraczający poza ustawowe upoważnienie (por. wyrok NSA z dnia 27 października 2010 r., sygn. akt II OSK 1568/10).

Również unormowanie **§ 23 ust. 1 pkt 5** uchwały Nr XXI/122/2012 zakazujące wprowadzania zwierząt domowych do obiektów użyteczności publicznej, tj. na tereny placów zabaw i piaskownic dla dzieci naruszają upoważnienie ustawowe wynikające z art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Stosownie do treści delegacji wynikającej z cytowanego przepisu, w regulaminie określa się obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku. Z przepisu tego wynika jednoznacznie, że przyznaje on radzie gminy kompetencję do szczegółowego określenia wymagań wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w taki sposób, aby pobyt tych zwierząt na terenach przeznaczonych do wspólnego użytku nie był uciążliwy i nie stanowił zagrożenia dla przebywających tam osób oraz nie spowodował zanieczyszczenia tych miejsc. Nie mieści się natomiast w kompetencjach rady sformułowanie całkowitego zakazu wprowadzania wszelkich zwierząt domowych na określone tereny i do określonych miejsc (por. wyroki WSA w Bydgoszczy z dnia 7 kwietnia 2011 r. sygn. akt 1536/10, z dnia 14 września 2011 r., sygn. akt II SA/Bd 697/11).

Ponadto, w ocenie organu nadzoru, unormowanie w **§ 23 ust. 2 pkt 1** Regulaminu dotyczy materii uregulowanej w art. 431 Kodeksu cywilnego i zawiera niedopuszczalną prawem modyfikację zawartej tam regulacji ustawowej. Zgodnie ze słownikiem języka polskiego PWN dozór oznacza „pilnowanie, doglądanie kogoś lub czegoś”. Wynika z tego, że dozór sprowadza się do stałej bezpośredniej obserwacji zwierzęcia. Nałożenie takiego obowiązku jest niewątpliwie sprzeczne z art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w myśl którego *każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym*. Nie można ponadto nakładać na obywateli niemożliwych do realizacji obowiązków. Z uregulowania tego wynika konieczność stałego nadzorowania zwierząt także na terenie np. ogrodzonej prywatnej nieruchomości, z której zwierzę nie może się wydostać na teren publiczny. Wkracza ono zatem niewątpliwie w sferę życia prywatnego obywateli, co jest niedopuszczalne biorąc pod uwagę zakres umocowania określony w analizowanej ustawie. Z zapisu Regulaminu wynika też obowiązek stałego dozoru w odniesieniu do wszystkich zwierząt domowych, a zatem również nad drobnymi zwierzętami hodowanymi w domach, które nie stanowią jakiegokolwiek niebezpieczeństwa dla ludzi czy innych zwierząt (por. wyroki WSA w Bydgoszcy z dnia 4 października 2011 r., sygn. akt II SA/Bd 939/11; WSA w Olsztynie z dnia 5 lipca 2011 r., sygn. akt II SA/Ol 317/11).

W **§ 23 ust. 2 pkt 3** Regulaminu Rada przesądziła, iż hodowcy zwierząt domowych zobowiązani są spełniać wymogi ustanowione dla hodujących zwierzęta gospodarskie zaś w **§ 23 ust. 2 pkt 4**, iż postanowienia pkt 2, tj. niedopuszczenie do zakłócenia ciszy i spokoju przez zwierzęta domowe dotyczą także zwierząt nieudomowionych, utrzymywanych w charakterze zwierząt domowych. Powyższe, w ocenie organu nadzoru, w żadnej mierze nie mieści się w zakresie przekazanym radzie gminy do unormowania w regulaminie podejmowanym na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Podkreślenia raz jeszcze wymaga, iż stosownie do brzmienia art. 4 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy rada gminy może zawrzeć w regulaminie zapisy *dotyczące obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku*. Jednocześnie organ nadzoru zwraca uwagę, że Rada Gminy Radowo Małe formułując ww. przepisy skierowała je jedynie do właścicieli zwierząt, tymczasem ustawodawca w art. 4 ust. 2 pkt 6 cyt. ustawy posłużył się pojęciem osób utrzymujących zwierzęta domowe. W konsekwencji Rada zawęziła krąg podmiotów, na które nałożyła w § 23 kwestionowanej uchwały stosowny obowiązek.

Z uwagi na przekroczenie delegacji ustawowej, zawartej w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, konieczne jest również uchylenie **§§ 24 i 25** uchwały Nr XXI/122/2012 Rady Gminy Radowo Małe, w którym organ ten wprowadził regulacje odnośnie kwestii zgłaszania do Urzędu Gminy faktu znalezienia zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części (**§ 24**) oraz wskazujących na możliwość zakopywania padłych zwierząt w miejscach do tego wyznaczonych ze wskazaniem sposobu zakopywania (**§ 25**). Zagadnienie utylizacji (unieszkodliwiania) zwłok zwierzęcych regulują bowiem przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1774/2002/WE z dnia 3 października 2002 r., ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10 października 2003 r., s. 1 i WE L 19 z 19 stycznia 2005 r., s. 27 oraz s. 34), a także art. 3 ust. 2 pkt 15 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W **§ 31** organ stanowiący Gminy Radowo Małe zawarł zapis, iż *traci moc uchwała Nr X/50/2011 Rady Gminy Radowo Małe z dnia 28 września 2011 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Radowo Małe*. Zdaniem organu nadzoru regulacja ta w sposób istotny narusza art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897 ze zm.), który stanowi, iż *regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych regulaminów, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy (...)*. Z uwagi na fakt, iż w myśl art. 23 ww. aktu *ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.*, regulaminy te utraciły moc z dniem 1 stycznia 2013 r.

Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej nieprawidłowości, uznać należy, że stwierdzenie nieważności:

- **§ 3 pkt 2 lit. c, d, e, f, pkt 3, 4 i 6,**
- **§ 5,**
- **§ 8,** w zakresie wyrazów „*oraz uciążliwości dla sąsiadów*”,
- **§ 15 pkt 5** w zakresie wyrazów „*właściciele nieruchomości mają obowiązek w okresie pół roku od dnia wejścia w życie niniejszego regulaminu osiągnąć standard tych miejsc wymagany niniejszym regulaminem, a do tego czasu*” i **pkt 6,**
- **§ 23 ust. 1 pkt 3 (zdanie drugie) i 5, ust. 2 pkt 1, 3 i 4,**
- **§ 24,**

- § 25,

- § 31 uchwały Nr XXI/122/2012 Rady Gminy Radowo Małe z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Radowo Małe - jest konieczne i uzasadnione.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego.

w.z. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Ryszard Mićko
WICEWOJEWODA